მუხლები 1-4; საილუსტრაციო ინდიკატორების ნუსხა შშმ პირთა კონვენციით გათვალის%ინებული პრინციპების, ზოგადი ვალდებულებების, დანიშნულებისა და განსაზღვრებების თაობაზე

ატრიბუტები/	გაეროს შშმ	ინსტიტუციონალური ჩარჩო და პოლიტიკის	შშმ პირთა მონაწილეობა
ინდიკატორები	პირთა	შემუშავება	
	კონვენცია	3 3	
	და მისი OP		
	სტატუსი და		
	საკანონმდე		
	ბლო		
	პარმონიზაც		
	03		
I L&MondAmms	1/4.1 არ	1/4.6. კონვენციის განხორციელების მიზნით	1/4.9 სამართლებრივი ან ადმინისტრაციული
სტრუქტურა	არსებობს ან		1/4.9 სამარმელებრივი ამ ადმიმისტრაციული აირობები, რომელიც აწესებს ინკლუზიურ და
	ფაქტობრივად	ეროვნული გეგმის/სტრატეგიის მიღება, რომელიც ითვალისწინებს დროის ჩარჩოს, სპეციფიკურ	პირობები, რობელიც აგებებს ინკლუბიურ და მისაწვდომ პროცედურებსა და მექანიზმებს
	ქმედუუნაროა	ინფალისტინებს დორის იარიოს, საეციფიკურ ინდიკატორებს, მისალწევ ნიშნულებს და მონაცემთა	შშმ პირებისა და მათი წარმომადგენელი
	1 1000001110000000		, , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,
	- კონვენციის	შესაძლებლობებისა და რესურსების ალოკაციის	უზრუნველსაყოფად კონვენციის
	რატიფიკაციი	მიხ <u>ედ</u> ვით. ^{1v}	იმპლემენტაციისას გათვალისწინებული
	3000000 de Jest	,,,_,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	კანონმდებლობისა და პოლიტიკების
	მიერთებისას	1/4.7 სამართლებრივად და/ან ნორმატიული წესით	შემუშავებაში. (მსგავსად 33.7) $^{ m v}$.
	გამოცემული	დანიშნულია ერთი ან მეტი მაკოორდინირებელი	
	დათქმები	უწყება მთავრობაში (ე.ი. მთავრობის ყველა დონესა და	1/4.10 ძალაშია კანონმდებლობა ასოციაციების
	და/ან:	შტოში; ყველა სამინისტროში და ა.შ.), რომელსაც	თავისუფლების შესახებ შეზღუდული
	 რაიმე სახის 	გააჩნია შესაბამისი ძალაუფლება რომ მეინსტრიმში	შესაძლებლობის მქონე პირთა ჩართულობით,
	ინტერპრეტაც	მოაქციოს შშმ პირთა უფლებები გაეროს შშმ პირთა	რომელიც განსაკუთრებთ ეხმარება შშმ პირთა
	റൗ്നറ	კონვენციის განხორციელების მიზნით. (idem 33.1)	ორგანიზაციებს განვითარებაში, დამცირების,
	დეკლარაცია,		შევიწროებისა და ჩაგვრის ასარიდებლად,
	რომელიც	1/4.8 სამართლებრივად და/ან ნორმატიულად	განსაკუთრებით იმ დროს, როცა შშმ პირები
	არათავსებად	დაწესებული სამთავრობო უწყებათაშორისი	გამოთქვამენ საწინააღმდეგო მოსაზრებებს.
	ია კონვენციის	საკოორდინაციო მექანიზმის განხორციელების	(idem 29).
	მიზანსა და	გაძლიერება ეროვნულ დონეზე, რათა სხვადასხვა	
	დანიშნულება	სექტორებში და სხვადასხვა დონეზე ხელი შეეწყოს	1/4.11 სამართლებრივი ზომები მოითხოვს
	სთან.	მის საქმიანობას, რომელსაც ექნება მკაფიო	სახელმწიფო ბიუჯეტიდან თანხების
		სტრუქტურა, მანდატები, ხელმძღვანელობა და	გამოყოფას შშმ პირთა ორგანიზაციების
	1/4.2.	შესაბამისი ძალმოსილება რათა უზრუნველყოს	განვითარებისა და გაძლიერების მიზნით,
	კონვენციის	კონვენციის განხორციელების "მეინსტრიმინგი" (idem	რათა ამ ორგანიზაციებმა მონაწილეობა
	ფაკულტატუ	33.2)	მიიღონ კონვენციასთან დაკავშირებული
	რი ოქმის		კანონმდებლობისა და პოლიტიკების
	რატიფიკაცია.		შემუშავებასა და განხორციელებაში. $^{ m vi}$
			(მსგავსად 33.8)
	1/4.3		
	შესაბამისი		
	ზომების		
	მიღება, რათა		
	შშმ პირთა		
	კონვენცია		
	ინკორპორირე		
	ბულ იქნას		
	ქვეყნის		
	შიგნით		
	არსებულ		
	საკანონმდებ		
	സ്ന		
	სისტემაში და		
	უზრუნველყო		
	ფილ იქნას		
	อิกบิก		
	პირდაპირი		
	განხორციელე		
	ბა		
	სასამართლოს		
	მალით. ⁱ		
	1/4.4		
	უშმ პირთა		
	უფლებების		
	შესახებ		
	არსებული		
	კანონმდებლ		
	ობა, რომელიც		
	თანხვდება		
	გაეროს შშმ		
	<u>პ</u> ირთა		
	კონვენციის		
	მიზნებს,		
	განსაზღვრებე		
	ბსა და		
	ძირითად		
	ვალდებულებ		
	ებს. ⁱⁱ		
	1/4.5		
	1/4.5 არსებობს		
	ეროვნული		
	გეგმა/სტრატე		
	გია		
	კონვენციის		
	საკანონმდებ		
	ლო დონეზე		
	<i>პარმონიზაცი</i>	I	1

	ისათვის. ⁱⁱⁱ			
პროცესი	1/4.12 ნებისმიერი სახის შეზლუდული შესაძლებლობის შეფასებისა დ დამოწმების სისტემები სასოფლო და პერიფერიული არეალები ჩათვლით უნდა იყოს უფასო, მისაწვდომი და თანხვედრაში მყოფი გაეროს შშმ პირთა კონვენციასთან. *ii 1/4.13 შშმ პირთა ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული უფლებების რეალიზაციისათვის გამოყოფილი საერთო ბიუჯეტი. 1/4.14 კვლევისა და განვითარების ხელშეწყობისთვის გამოყოფილი ბიუჯეტი შემდეგი მიმართულებებით:: - საქონლის, სერვისების, აღჭურვილობისა და შენობები უნივერსალური დიზაინი. - ახალი ტექნოლოგიებს შორის, საინფორმაციო დ საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების, მობილობის საშუალებების ხელსაწყოებისა და დამხმარე ტექნოლოგიების ჩათვლიდ პრიორიტეტი ენიჭება მათ, რომელთაც აქვთ ხელმისაწვდომი ფასი.		1/4.15 რეგულაციები და ზომები, რომლებიც განსაზღვრავს სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების რეგისტრაციის სისტემებს (ასოციაციები, ფონდები და სხვა.) არის მარტივი, მოსახერხებელი, სწრაფი, სრულად მისაწვდომი და/ან უფასო. (idem 29.22). 1/4.16 კონვენციასთან შესაბამისი კანონმდებლობისა და პოლიტიკების შემუშავებასა და განხორციელებაში შშმ პირთა ორგანიზაციების ჩართულობის უზრუნველყოფისა და გაძლიერების მიზნით სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოიყოფა და ნაწილდება თანხები (მსგავსად 33.18). 1/4.17 შესაძლებლობათა მშენებლობის (capacity building) აქტივობების რაოდენობა, რომელიც ფინანსდება სახელმწიფოს მიერ შშმ პირთა ორგანიზაციების შესაძლებლობების გაძლიერების მიზნით (მსგავსად 33.19). 1/4.18 საჯარო თანამდებობის პირთა რაოდენობა, რომლებიც ჩართულნი არიან კონსულტაციის პროცესში, ასევე დატრენინგებულნი არიან დისკრიმინაციის დაუშვებლობასა და გონივრული მისადაგების უზრუნველყოფაში.	
	1/4.19 შშმ პირთა, მათი ოჯახებისა და მთელი საზოგადოების ინფორმირებისა და ცნობიერების ამაღლების კამპანიები კონვენციით გათვალისწინებული შშმ პირთა უფლებების შესახებ, კონვენციის კომიტეტის ზოგადი კომენტარიებისა და კონვენციის ფართოდ გავრცელების ჩათვლით. 1/4.20 საჯარო პირებისა და სათანადო პროფესიონალების რიცხვი და თანაფარდობა, მოსამართლეების, კანონის აღმასრულებლების, ჯანდაცვის პროფესიონალების, მასწავლებლების ჩათვლით, რომლებიც დატრენინგებულნი არიან შშმ პირთა უფლებების შესახებ გონივრული მისადაგების, პროცედურული მისადაგებისა და უნივერსალური დიზაინის შესახებ. 1/4.21 კონვენციით გათვალისწინებულ შშმ პირთა ულებების, მათთან დაკავშირებული რეგულაციების, პოლიტიკების, კანონების შემუშავებასა და მონიტორინგიში შშმ პირთა აქტიური ჩართულობის უზრუნველსაყოფად ჩატარებულია კონსულტაციები შშმ ბავშვების, შშმ ახალგაზრდებისა და მოზრდილი შშმ პირებისა და მათი წარმომადგენელი ორგანიზაციების ჩათვლით. კონსულტაციები დახარისხებულია საკითხებისა და გეოგრაფიული მდებარეობის მიხედვით. viii 1/4.22 სარჩელების რაოდენობა, რომლებიც ადასტურებს კონვენციასთან შეუსაბამობას და რომლებიც გამოძიებულია და რომელთა შესახებაც განაჩენი გამოტანილია მომჩივნის სასარგებლოდ. სარჩელები უნდა დაყოფილ იქნას გამოყენებილი მექანიზმის სახეობის და იმის მიხედვით დამორჩილდა თუ არა მას მთავრობა ან პასუხისმგებელი მხარე.			
შედეგები	1/4.23	1/4.26 შშმ პირთა რაოდენობა, რომელთაც გაიარეს შეზღუდული შესაძლებლობის შეფასების პროცედურა და ფლობენ შეზღუდული შესაძლებლობის დამადასტურებელ მოწმობას, რომელიც თანხვედრაშია შშმ პირთა კონვენციით დადგენილი შეფასებისა და დამოწმების სისტემასთან. 1/4.27 სახელმწიფოს მიერ დაფინანსებული მიმდინარე ან დასრულებული კვლევითი პროექტების რაოდენობა შემდეგი მიმართულებებით: - უნივერსალური დიზაინის პრინციპით წარმოებული საქონელი, სერვისები, აღჭურვილობა და შენობები ახალი ტექნოლოგიები, მათ შორის საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიები, მობილობის	1/4.28 კონვენციის განხორციელებისათვის მიმდინარე კონსულტაციის პროცესში	

კანონმდებლ ობათა რაოდენობა, რომელიც ჰარმონიზდა შშმ პირთა კონვენციასთა ნ და მის პირობებთან.		
--	--	--

დანართი

i სათანადო ზომები ვარირებს სამართლებრივი ტრადიციების გათვალისწინებით. ზოგ შემთხვევაში ადამიანის საერთაშორისო უფლებების რატიფიკაციის საკანონმდებლო ინსტრუმენტი საკმარისია მისი ინკორპორაციისათვის შიდა იურიდიულ წესრიგში და სწორი განხორციელებისათვის. სხვა შემთხვევებში ეროვნული კანონმდებლობის გატარება არის სავალდებულო ნაბიჯი, ამასთან დაკავშირებით კონვენციის ოფოციალური თარგმანი ეროვნულ ენაზე უნდა იყოს ხელმისაწვდომი და სრულად შესატყვისი კონვენციის ტექსტთან და მნიშვნელობასთან.
ii ამგვარი კანონმდებლობა უნდა:

-სრულად იცავდეს შეზღუდული შესაძლებლობის გაგების ადამიანის უფლებებზე დაფუძნებულ მოდელს და ცდილობდეს საქველმოქმედო და სამედიცინო მოდელების აღმოფხვრას.

- შეიცავდეს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის ცნების გაგებას კონვენციის პირველი მუხლის თანახმად, რომელიც ყველა შშმ პირს უფლების მქონედ განიხილავს განურჩევლად ასაკისა, სქესისა, რწმენისა, რასისა, გენდერული იდენობისა თუ სექსუალური ორიენტაციისა, მიგრანტისა თუ სხვა სტატუსის მქონეობისა, ფსიქოსოციალური და სხვა ჯგუფებს მიკუთვნებული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების ჩათვლით;
- ხელახლა ადასტურებდეს კონვენციის მეორე და მესამე მუხლებით გათვალისწინებულ განსაზღვრებებსა და პრინციპებს.
- უზრუნველყოს შშმ პირთა დაცვა შეზღუდული შესაძლებლობის ნიადაგზე დაფუძნებული დისკრიმინაციისგან და სხვა ნიადაგზე დაფუძნებული დისკრიმინაციისგან სხვათა თანასწორად და აღიაროს რომ გონივრული მისადაგების უარყოფა ითვლება შეზღუდული შესაძლებლობის ნიადაგზე დამყარებულ დისკრიმინაციად.
- მოითხოვს შესწორებას ან იმ არსებული კანონების, რეგულაციების, წესებისა და პრაქტიკების გაუქმებას, რომელიც წარმოადგენს შშმ პირების დისკრიმინაციას;
- კრძალავდეს მიერთებას ისეთ აქტთან ან იმგვარ პრაქტიკას, რომელიც შეუსაბამოა კონვენციის პრინციპებთან და უზრუნველყოფდეს ხელისუფლების და ინსტიტუციების ისეთ მოქმედებას, რომელიც თანხვდება კონვენციას.
- უზრუნველყოფდეს რომ მონაცემთა შეგროვების ეროვნული სისტემა (იქნება ეს ცენზუსი, გამოკითხვები, ადმინისტრაციულ მონაცემთა სისტემები თუ სხვა) იყოს ინკლუზიური და ახარისხებდეს ყველა სათანადო მონაცემს "შეზღუდული შესაძლებლობის" თანახმად.
- აკრძალოს დამამცირებელი ტერმინოლოგიის გამოყენება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებთან მიმართებით.
- მიიღოს ეფექტური საშუალებები შშმ პირთა უფლებების დარღვევის ან ამ უფლებათა დაუცველობის შემთხვევაში.
- კონვენციის განხორციელების ზომად არ განიხილოს იმგვარი პოლიტიკის გატარება, რომელიც მიმართულია ძირითადი შეზღუდვების აკრძალვისკენ.
- უზრუნველყოს შშმ პირებთან მჭიდრო კონსულტაციები და მათი აქტიური ჩართულობა, მათ შორის შშმ პირთა წარმომადგენელი ორგანიზაციების მეშვეობით.

iii ამგვარმა გეგმამ უნდა უზრუნველყოს:

- შეზღუდული შესაძლებლობასთან დაკავშირებით ადამიანის უფლებებზე დაფუძნებული მიდგომის "მეინსტრიმინგი", რომელიც ასახულია გაეროს შშმ პირთა უფლებების კონვენციიდან გამომდინარე ყველა კანონსა და სამოქმედო გეგმაში;
- შშმ პირებთან მიმართებიდ დისკრიმინაციის შემცველი არსებული კანონების, რეგულაციების, წესებისა და პრაქტიკების შესწორება ან გაუქმება;
- კრძალავდეს მიერთებას ისეთ აქტთან ან იმგვარ პრაქტიკას, რომელიც შეუსაბამოა კონვენციის პრინციპებთან და უზრუნველყოფდეს ხელისუფლების და ინსტიტუციების ისეთ მოქმედებას, რომელიც თანხვდება კონვენციას.
- აუქმებდეს დამამცირებელ ტერმინოლოგიას შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებთან მიმართებით;
- შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებთან მჭიდრო კონსულტაციების გამართვა და მათი აქტიური ჩართულობის უზრუნვეყოფა, მათ შორის შშმ პირთა წარმომადგენელი ორგანიზაციების მეშვეობით.

iv ეს უნდა მოიცავდეს ისეთ ზომებრს, რომლებიც:

- უზრუნველყოფს ადამიანის უფლებებზე დაფუძნებული მიდგომის "მეინსტრიმინგს" შეზღუდული შესაძლებლობის გაგებასთან დაკავშირებით, ისე, როგორც ეს ასახულია გაეროს შშმ პირთა უფლებების კონვენციაში და მოიცავს სპეციფიკური ღონისძიებების გატარებას როგორც არის მოთხოვნილი.
- ექსპლიციტურად აერთიანებს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ქალებთან, ბავშვებთან და მოხუცებთან დაკავშირებულ დადგენილებებს, აღიარებს შშმ პირთა მრავალმხრივ და ინტერსექციურ იდენტობებს.
- უზრუნველყოფს სათანადო ბიუჯეტის გამოყოფას ბიუჯეტირებისა და ხარჯვის პროცესის მამონიტორინგებელი მარკერის მიღებასთან ერთად.
- ატარებს ან ხელს უწყობს იმგვარ კვლევასა და განვითარებას, რომელიც უკავშირდება უნივერსალური დიზაინის პრინციპით შექმნილი საქონლის, სერვისების, აღჭურვილობისა და შენობებს.
- ატარებს ან ხელს უწყობს ახალი ტექნოლოგიების კვლევასა და განვითარებას, მათ შორის საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების, მობილობის საშუალებების, ხელსაწყოებისა და დამხმარე ტექნოლოგიების ჩათვლით, რომელთაგან უპირატესობა ენიჭება ხელმისავწდომი ფასის მქონეს.
- შშმ პირებისათვის უზრუნველყოფს მისაწვდომ ინფორმაციას მობილობის საშუალებების, მოწყობილობებისა და დამხმარე ტექნოლოგიების, მათ შორი ახალი ტექნოლოგიების ჩათვლით, და ასევე სხვა მხარდამჭერი სერვისების და შესაძლებლობების შესახებ.
- გაეროს შშმ პირთა კონვენციით გათვალისწინებულ უფლებებთან დაკავშირებით ატარებს ტრენინგს და შესაძლებლობათა მშენებლობის ტიპის სწავლებას შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებთან მომუშავე პროფესიონალებთან და სტაფთან.
- უზრუნველყოფს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა აქტიურ ჩართულობასა და ატარებს მატთან მჭიდრო კონსულტაციებს შშმ პირთა წარმომადგენელი ორგანიზაციების ჩათვლით. vამგვარმა პირობებმა უნდა უზრუნველყოს რომ:
 - კონსულტაციის პროცესთან დაკავშირებული მექანიზმები და ინფორმაცია წარმმოდგენილია მისაწვდომ ფორმატში შშმ პირებისათვის.
 - კონსულტაციის მექანიზმები შშმ პირთა ორგანიზაციებისათვის შინაარსობრივი მონაწილეობის საშუალებას იძლევა ცხადი და საკმარისი დროის მიცემის გზით, რათა მათ შეძლონ შიდა კონსულტაციების ჩატარება ორგანიზაციის წევრებთან და წარსადგენი მოსაზრებების მომზადება.
 - საკონსულტაციო მექანიზმები და პროცესები არის ინკლუზიური ყველა ოლქში და ყველა შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთან მიმართებუთ, ქალების, ბავშვების, მოხუცების, ლტოლვილების და თავშესაფრის მაძიებლების, ლესბოსელი, გეი, ბისექსუალი და ტრანსგენდერი შშმ პირების, ფსიქოსოციალური და ინტელექტუალური შესაძლებლობების შეზღუდვის მქონე პირების ჩათვლით, ასევე ვიზუალური და სმენის შეზღუდვის მქონე პირების, შიდსის მქონე შშმ პირების, სასოფლო არეალებში მცხოვრები შშმ პირებისა და იმ შშმ პირების გათვალისწინებით, რომლებიც უფრო მაღალი დონის მხარდაჭერას საჭიროებენ.
 - გადაწყვეტილების მიმღები პირები ითვალისწინებენ ამგვარი კონსულტაციების შედეგებს და ასახავენ მიღებულ გადაწყვეტილებებში.
- vi განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს შემდეგი ორგანიზაციების განვითარების მხარდაჭერას: შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ქალთა, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვთა, ინტელექტუალური შესაძლებლობის შეზღუდვის მქონეთა და ფსიქოსოციალური შესაძლებლობის შეზღუდვის მქონეთა ორგანიზაციები. დაფინანსების სქემებმა არ უნდა დააყენოს რისკის ქვეშ შშმ პირთა ორგანიზაციების დამოუკიდებლობა თავად განსაზღვრონ ადვოკატირების დღის წესრიგი ან თავისუფლად ჩაერთონ გაეროს ადამიანის უფლებათა მექანიზმების მუშაობაში. vii ამგვარმა სისტემებმა უნდა:
 - აფასებდეს აღნიშნული ინდივიდების საჭიროებებს, ნებასა და პრეფერენციებს.
 - ფოკუსირდებოდეს ბარიერების აღმოფხვრასა და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სრულ და ეფექტურ ჩართულობაზე საზოგადოების ცხოვრებაში..
- viii აღნიშნული ინდიკატორი მოითხოვს კონკრეტული აქტივობების დამოწმებას, რომელიც გატარდა ხელისუფლების მიერ შშმ პირთა ჩართვის მიზნით იმ გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში, რომელიც პირდაპირ თუ არაპირდაპირ უკავშირდება შშმ პირებს კონვენციის 4.3. მუხლის შესაბამისად. ეს სხვა ჩართულობის მეთოდებთან ერთად გულისხმობს საკონსულტაციო შეხვედრებს, ტექნიკურ ბრიფინგებს, ონლაინ კითხვარებს, კომენტარების გაკეთებას საკანონმდებლო დოკუმენტებსა და პოლიტიკის დოკუმენტებზე. ამ თვალსაზრისით, იხილეთ გაეროს შშმ პირთა კონვენციის კომიტეტის ზოგადი კომენტარი 7 (CRPD/C/GC/7) სადაც დაზუსტებულია რომ სახელმწიფოებმა
 - უზრუნველყოს კონსულტაციი პროცესის გამჭრვირვალობა.
 - უზრუნნელყოს შესაბამისი და მისაწვდომი ინფორმაციის მიწოდება.
 - არ დააყოვნოს ინფორმაცია ან ხელი არ შეუშალოს შშმ პირთა ორგანიზაციებს თავისუფლად გამოხატონ თავიანთი აზრი;
 - მოიცავს როგორც რეგისტრირებულ, ასევე არარეგისტრირებულ ორგანიზაციებს;
 - უზუნველყოს ადრეულ და განგრძობით ჩართულობას: და
 - ფარაცს მონაწულეთა ხარჯებს (მაგ.: ტრანსპორტი და სხვა სახის ხარჯები, რომლებიც უკავშირდება შეხვედრებზე დასწრებასა და ტექნიკურ ბრიფინგებს).